

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą

Data posiedzenia: 3 marca 2015 r.

Nr posiedzenia: 72

Posiedzeniu przewodniczył: przewodniczący komisji Andrzej Person.

- Porządek posiedzenia:**
1. Informacja Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Ministerstwa Spraw Zagranicznych o sytuacji Polaków z Donbasu przebywających w Polsce oraz pozostających na Ukrainie.
  2. Sprawy różne.

- W posiedzeniu uczestniczyli: – senatorowie członkowie komisji: Łukasz Abgarowicz, Barbara Borys-Damięcka, Robert Dowhan, Mieczysław Gil, Andrzej Person, Janina Sagatowska, Grażyna Sztark, Piotr Zientarski,
- goście:
    - Ministerstwo Spraw Wewnętrznych:
      - minister Teresa Piotrowska,
      - szef Gabinetu Politycznego Bartosz Loba,
      - zastępca dyrektora Departamentu Obywatelstwa i Repatriacji Eugeniusz Ścibek,
    - Ministerstwo Spraw Zagranicznych:
      - dyrektor Departamentu Konsularnego Marek Ciesielczuk,
      - zastępca dyrektora Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą Wojciech Tyciński,
      - radca ministra w Departamencie Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą Paweł Cieplak,
      - konsul generalny RP w Charkowie Stanisław Łukasik,
    - Urząd do Spraw Cudzoziemców:
      - dyrektor Departamentu Pomocy Socjalnej Szymon Hajduk,
    - Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej:
      - zastępca dyrektora Departamentu Rynku Pracy Magdalena Sweklej,
      - specjalista w Departamencie Pomocy i Integracji Społecznej Paulina Babis,
    - Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”:
      - prezes Zarządu Krajowego Longin Komołowski,
      - pracownik Działu Programowego Anita Staszkiwicz,
    - Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie”:
      - prezes zarządu Janusz Skolimowski,
      - wiceprezes zarządu Ewa Ziółkowska,
    - Caritas Archidiecezji Warmińskiej:
      - dyrektor ks. Paweł Zięba,
      - dyrektor Ośrodka Edukacyjno-Wypoczynkowego „Rybaki” ks.

Piotr Hartkiewicz,

- Towarzystwo Kultury Polskiej Donbasu:
- prezes Walentyna Staruszko,
- wiceprezes Wiktoria Charczenko.

Ad 1. Komisja wysłuchała informacji minister spraw wewnętrznych Teresy Piotrowskiej na temat sytuacji Polaków, osób polskiego pochodzenia i członków ich rodzin ewakuowanych 13 stycznia 2015 r. z terenów Donbasu na Ukrainie. Minister poinformowała, że na podstawie umowy Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z Caritas Archidiecezji Warmińskiej 178 ewakuowanych osób zostało umieszczonych na pół roku w ośrodkach Caritas w Rybakach i w Łańsku. W ramach opieki Caritas mają one zapewnione zakwaterowanie, opiekę zdrowotną oraz program adaptacyjny, m.in. naukę języka polskiego, kursy orientacyjne, konsultacje prawne. Obecnie wdrażane są procedury legalizacji pobytu, weryfikowane są uprawnienia emerytalne i rentowe oraz kwalifikacje zawodowe. Resort uruchomił bank ofert, w którym gromadzone są informacje o wszelkich formach pomocy dla osób polskiego pochodzenia z Donbasu, przede wszystkim oferty pracy i mieszkania. Minister Teresa Piotrowska zapewniała, że sytuacja każdej osoby będzie rozpatrywana indywidualnie i nikt nie zostanie pozostawiony bez pomocy. Na zakończenie podziękowała wszystkim współdziałającym resortom i organizacjom społecznym.

Dyrektor Departamentu Pomocy Socjalnej w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców Szymon Hajduk omówił wdrażaną procedurę legalizacji pobytu osób polskiego pochodzenia oraz członków ich rodzin, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi. Jak poinformował, dotychczas wydano 115 zezwoleń na pobyt stały.

Dyrektor Archidiecezji Warmińskiej ks. Paweł Zięba przedstawił zakres opieki Caritas nad grupą ewakuowanych osób przebywających w ośrodkach w Rybakach i w Łańsku, zasygnalizował również bieżące problemy i potrzeby.

Dyrektor Departamentu Konsularnego w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Marek Ciesielczuk oraz konsul generalny RP w Charkowie Stanisław Łukasik poinformowali o sytuacji osób polskiego pochodzenia pozostających na terenie Donbasu. Zwrócili uwagę, że ich liczba jest trudna do oszacowania, ponieważ pracownicy konsulatu nie mają bezpośredniego dostępu do obszarów kontrolowanych przez separatystów. Obecnie na terenie Donbasu nie przebywają osoby duchowne z Polski, nie ma również kontaktu z jedyną działającą tam polską organizacją społeczną. W miarę możliwości konsul starą się zapewnić osobom potrzebującym pomoc rzeczową i finansową.

Zastępca dyrektora Departamentu Rynku Pracy w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Magdalena Sweklej oraz specjalista w Departamencie Pomocy i Integracji Społecznej Paulina Babis poinformowały, że osoby, które uzyskają prawo pobytu w Polsce, będą mogły zostać objęte opieką urzędów pracy i pomocą ze strony organizacji pozarządowych, m.in. w ramach Funduszu Inicjatyw Obywatelskich. Skierowane zostały także pisma do wojewodów z prośbą o wsparcie osób polskiego pochodzenia z Donbasu, które przyjechały do Polski we własnym zakresie i nie są objęte rządowym programem adaptacyjnym.

Prezes Zarządu Krajowego Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Longin Komołowski oraz pracownik Działu Programowego Anita Staszkievicz poinformowali o działaniach stowarzyszenia w ramach programu adaptacyjnego na rzecz osób ewakuowanych z Donbasu. Longin Komołowski wyraził opinię, że powodzenie projektu adaptacyjnego zależy nie tylko od efektywnej współpracy poszczególnych resortów i organizacji społecznych, wymaga też aktywności ze strony grupy osób ewakuowanych.

Prezes Towarzystwa Kultury Polskiej Donbasu Walentyna Staruszko podziękowała za pomoc i zaangażowanie państwa polskiego oraz wielu instytucji, organizacji społecznych i osób prywatnych. Wyraziła obawę, że nie wszyscy ewakuowani będą w stanie zapewnić sobie źródło utrzymania w Polsce po zakończeniu programu adaptacyjnego. Szczególnie trudna jest sytuacja grupy emerytów, ponieważ wysokość przysługującej im ukraińskiej emerytury jest nieadekwatna do polskiej rzeczywistości. Walentyna Staruszko wyraziła nadzieję, że wszystkie chętne osoby

będą mogły pracować i nie będą musiały polegać na pomocy społecznej. Wskazała na niektóre istniejące problemy i potrzeby, m.in. konieczność zdobycia dodatkowych uprawnień niezbędnych do wykonywania zawodu w Polsce czy nieznaną procedur prawnych.

W trakcie dyskusji senatorowie podziękowali prezes Towarzystwa Kultury Polskiej Donbasu Walentynie Staruszko i wiceprezes Wiktorii Charczenko za działalność na rzecz Polaków z Donbasu, a także pozytywnie odnieśli się do współdziałania rządu i organizacji społecznych w zakresie pomocy osobom ewakuowanym. Na zakończenie przewodniczący zapowiedział, że w połowie roku odbędzie się posiedzenie komisji podsumowujące sześciomiesięczny rządowy program adaptacyjny skierowany do osób polskiego pochodzenia i członków ich rodzin ewakuowanych z Donbasu.

Ad 2. Przewodniczący przypomniał senatorom, że 10 marca br. odbędzie się konferencja „Ku pamięci – ku przestrodze. W 75. rocznicę masowych deportacji obywateli polskich do ZSRR oraz 75. rocznicę Zbrodni Katyńskiej”, zorganizowana przez komisję we współpracy z Fundacją „Kresy Historii”. Otwarcie konferencji nastąpi o godz. 10.00.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingową.

Opracowano w BPS (Anita Sobańska)